614

JAROSLAV NAUMAN

KROČEJE

NÁKLADEM Č. O. S. 1919.

JAROSLAV NAUMAN:

KROČEJE.

DRAMATICKÁ BÁSEŇ
O 5 OBRAZECH S PROLOGEM
A EPILOGEM.

VYTISTĚNO
NÁKLADEM ČESKÉ OBCE SOKOLSKÉ
V KNITISKÁRNĚ DR. ED. GRÉGRA A SYNA
V PRAZE 1919.

PŘEDMLUVA.

Tyto dramatické obrazy vznikly na popud bratra Vincence Štěpánka, který správně vycítil, že by měl býti ukázán i vrstvám nesokolským názorně cíl, který měla myšlenka sokolská na osvobození národa.

Původně měly to býti pouze živé obrazy, provedené na scéně Národního Divadla, k nimž zvolil následující momenty:

Konec brněnského sletu.
Mobilisace.
Persekuce.
Vznik legií.
28. říjen.
Apotheosa.

Shodou okolností byl jsem postaven před nesnadný, byť i lákavý úkol, rozvinouti a doprovoditi veršem těchto deset slov, zhušťujících v sobě pět úžasných let českého bytí. —

Pokusil jsem se spojiti tyto nesmírně různorodě motivy dvěma vůdčími postavami — nadzemskou »Duší« české země, vinoucí se celou básní a ideálním náčelníkem sokolským, vystupujícím v několika obrazech v různých úlohách.

Vedle toho snažil jsem se nevybočiti z prostředí sokolského, jež zdánlivě ubito, přec jen žilo a my v něm.

Celá hra je prostým snesením jednotlivostí, jak jsme je během války všichni prožívali, či tak procítovali, že jako bychom je byli žili —

Děj se odehrává:

Prolog: v české krajině s Řipem na obzoru.
I. obraz: před sletištěm brněnským 28. června 1914.
II. obraz: v předměstské pražské tělocvičně velké jednoty po první výzvě mobilisační r. 1914.
III. obraz: na ruské frontě v Haliči ještě před vznikem prvních českých legií.
IV. obraz: na prostranství před nádražím nevelkého města ve Francii před a po bitvě u Amiensu.
V. obraz: v tělocvičně většího českého města, od Prahy vzdáleného, k večeru dne 28. října 1918.
Epilog: v Praze, po návratu legionářů do vlasti.

EPILOG.

(Pozadí ozdobeno trojbarevnou látkou a guirlandami, stožáry s prapory spojenců nad plotem podobně, jako bylo na sletišti, jenže ještě bohatěji. Uprostřed podium pokryté kobercem. — Ze všech stran scházejí se davy lidu v krojích i v civilních šatech. — S hudbami i zpěvem přicházejí Sokolové a legionáři. — Dělnici mezi tím staví na jevišti rychle jakési podium a pokrývají je kobercem. — Přichází slavnostní průvod, v jehož čele jdou praporečnici, kteří se pak seskupí kol podia, pak Sokolové a legionáři ruští, francouzští i italští. Za nimi alegorický vůz, na němž je skupina: Chod, držící znak Čech, Hanačka, držící znak Moravy, uhlokop se znakem Slezska a Dětvanec se znakem Slovenska. Napřed alegorická postava jakási (hodně odlišná od »Duše«), drží podušku s českou korunou. Po stranách na voze několik legionářů v plné zbroji a Sokolové s rapíry. Alegorické postavy sestoupí s vozu a jdou k podiu, vše kolem se uvolní, praporečnici však až v posledním okamžiku se rozestoupí — a tu k údivu všech stojí na podiu »Duše« v bílé řize s pažema vztaženýma. — Divka s korunou na podušce stane stranou vpředu (vedle ní blízko český vlastenec v čamaře) — 4 alegorické postavy po obou stranách. — Zcela napřed děti v krojích i v sokolských cvičebních úborech. Vše je zaraženo, úžaslé. Má býti vzbuzen dojem, že byla vyšší mocí přerušena a oduševněna poměrně banální národní slavnost.)

»Duše«:

Srdce! — Zase srdce bije
svérázným tepem a bít bude stále,
čím dál, tím zvučněj, čím dál hlasitěji,
v omládlém nitru evropského těla,
jež procitnuvši ze smrtelných křečí,
z choroby strašné — nový život začne!

Má země drahá! Novou slávou vzkveteš,
věk zlatý přijde dávno oželený,
vzejde ti blaho říše Ječmínkovy,
tvé sestry milé, zlaté Moravěnky
(Skloniviši se, dotkne se čela Hanačky.)
jež ve svém lůně odkojila toho,
jenž tebe spasil,

Toto by se recitovalo (týká se Masaryka)

Krále netřeba již!
Svoboda, lid ať sobě sám zde vládne
a koruna nechť dále odpočívá
v svém osamění —

Jsou však ještě jiní,
jimž třeba vzdáti v srdci oběť díků!
Popatřte všichni ve tvář těm, již zázrak
svobody vaší připravili tiše,
již dali těm, co duchem, nebo zbraní
vás ke Svobodě všechny právě vznesli
popud a sílu — vykonat to všechno!
Těm věčná paměť nehynoucí!
Ejhle!

(Kyne, prapory se rozhrnou, a na podiu se objeví skupina buditelů: Palacký, Havlíček, Neruda, Manes, Němcová, Jungmann, Smetana, Čech a přede všemi Tyrš a Fügner v sokolském kroji. Tyrš, držíci na vztažené pravici rozepjatého sokola. — Hudba.)

Opona.

OD TÉHOŽ AUTORA VYŠLO:

PÍSNĚ MALOSTRANSKÉ. (S obálkou a výzdobou autorovou.) Básně. (Jos. R. Vilímek.) . . . . 1907.

DLAŽBOU A MECHEM. (S obálkou autorovou.) Básně . . . . . 1911.

SOKOLSKÉ PÍSNĚ. S obálkou autorovou.) Hudba K. Pospíšila.) (Č. O. S.) . . . . . 1913.

MY. (S obálkou a výzdobou autorovou.) Básně. (Josef Springer.) . . . . . 1918.

PÍSNĚ SVOBODY. (S obálkou autorovou.) Hudba K. Pospíšila. (Jos. Springer.) . . . . . 1918.

PÍSNĚ DOBY. (S obálkou autorov u.) Hudba K. Pospíšila. (Jos. Springer.) . . . . . 1918.

VÁLEČNÉ GLOSSY. S obálkou autorovou.) Prosa. (Sokolské Besedy.) . . . . . 1918.

POHÁDKA O PRINCEZNĚ ŽÁBĚ A SPRAVEDLIVÉM ČARODĚJI. (S obálkou autorovou.) Prosa. (Sokolské Besedy.) . . . . . 1918.

JUNÁCKÉ PÍSNĚ. (S obálkou autorovou.) Hudba K. Pospíšila. (Jos. Springer.) . . . . . 1919.

JAK JSEM UČIL SVÉHO SYNKA NÁBOŽENSTVÍ A CO TOMU PŘEDCHÁZELO. Prosa. (Sokolské Besedy.) . . . . 1919.

OBÁLKU NAKRESLIL AUTOR.

PROVOZOVACÍ PRÁVO UDÍLÍ
ČESKÁ OBEC SOKOLSKÁ
V PRAZE II. PŘÍKOPY 12.